

“An Artist Who Cannot Speak English Is No Artist”

A címben olvasható, sokat idézett Mladen Stilinović zászló-mű jelentése annak ellenére, hogy az ironia és tárgyilagosság kétértelmű határán egyensúlyozik, nemcsak a nemzetközi kortárs művészet kommunikációs eszközeire kérdez rá, hanem a művészetet övező – jellegükben globális, számos esetben viszont helyileg meghatározott – diszkurzusok kulturális le- és átfordíthatóságára is.

Az Intermédia Tanszék számára ez a kérdéskör két oknál fogva kiemelten fontos. Egyrészt mivel az oktatás egyik fókusza a jelen időben – mondhatnánk, folyamatos szinkronban – értelmezett nemzetközi kortárs képzőművészet. Másrészt a tanszék irányultságából adódóan meghatározóak azok művek, írások, elméletek, amelyek technikai környezetünk folyamatos változásának hatására szintén a mindenkori jelenre reagálnak. Lefordításukra gyakran idő sincs, hiszen mire azok elkészülnének, jelentéseiket már újabb álláspontok, szövegek és diszkurzusok írják felül, amelyek szintén főként angol, illetve *esperanglo*, *globish*, *europanto* és hasonló hibrid nyelveken folynak a szakajtóban, valamint az online kommunikáció változatos tereiben.

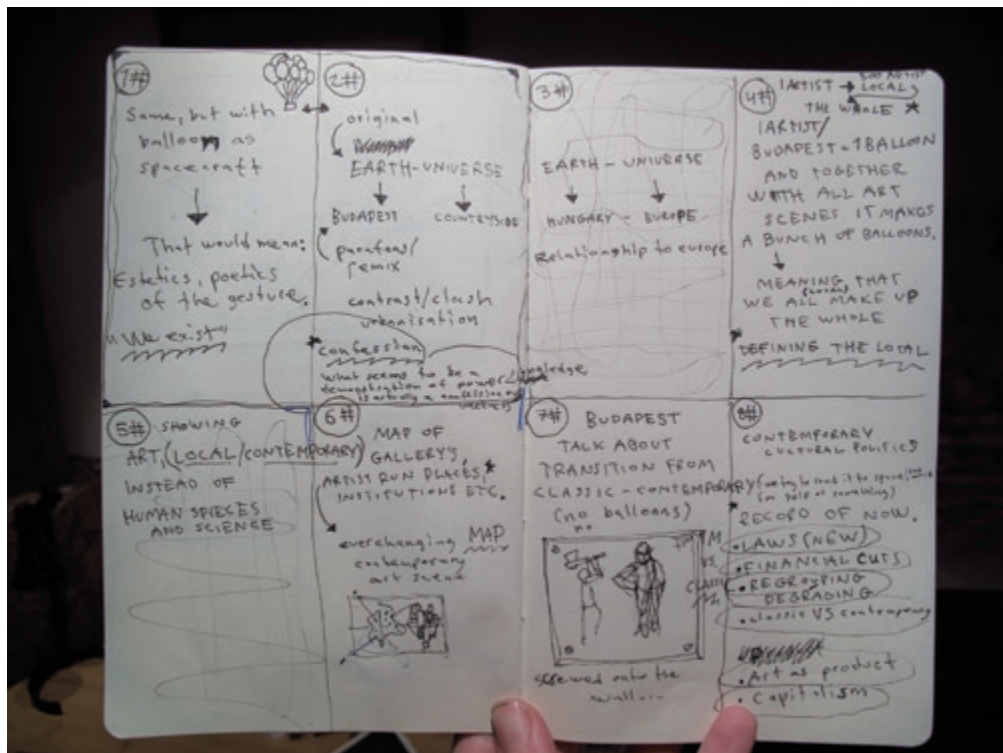

Azzal együtt, hogy a tanszék alkalmi vendégelőadói között a fennállás 20 éve alatt éve számos külföldi művész és művészeti szakember szerepelt (SIEGFRIED ZIELINSKI, GEERT LOVINK, MICHAEL RAKOWITZ, hogy csak néhány ismertebb nevet említsünk), az MKE külföldi vendégtanárainak száma közelít a nullához, ami egy európai ország művészeti egyeteme esetében igencsak problematikus. Ezért a hallgatók egyetlen lehetősége a nemzetköziség aktív megtapasztalására az Erasmus-ösztöndj, mely segítségével három-négy hónapot tölthetnek valamely európai egyetem művészeti szakán. Szintén ezen ösztöndj közvetítése által kerülhetnek kapcsolatba a félévenként Budapestre látogató kb. 20-25 külföldi vendéghallgatóval, viszont e program valós hatásfoka sajnos alacsony, mivel a helyi oktatási struktúrák merevsége miatt a hallgatók nagy része mindkét esetben elszigetelődik a lokális egyetemi-kulturális környezettől.

Többek között a fenti problémák megoldása érdekében kapott óraadói meghívást az Intermédia tanszékére 2001-ben ALLAN SIEGEL, az MKE-n rendszeresen tanító egyetlen (!) külföldi oktató, aki az első években kizárólag az Erasmus vendéghallgatókkal foglalkozott. Allan Siegel számos nemzetközi kooperáció kezdeményezője, ilyen például az 2010-ben indult, négy európai egyetem (Budapest, London, Stuttgart, Krakkó) bevonásával létrejött együttműködési program, melynek lebonyolítását a pályázati szakasztól kezdődően e sorok írójával közösen szervezi. Az Erasmus IP (Intensive Program) keretében 40 hallgató és 13 tanár évente más és más városban, intenzív, kétéhetes kommunikáció-központú együttléti során, nyelviileg szándékoltan összekevert, vegyes csoportokban valósítanak meg közös műveket, intervenciókat a városi térben. A *Correspondences and Interventions* címet viselő több éves program sajátossága, hogy a résztvevő tanszékek mindegyike kapcsolatban áll az *intermédia* fogalmával. Ezáltal a közös munka e fogalom és a vele társítható művészeti álláspontok értelmezését és újraértelmezését is szolgálja. A program eddig két sikeres workshopot bonyolított le (London, Stuttgart), amelyek pozitív hozzáadékat nemcsak a számos kiváló, helyben kitalált, megvalósított és kiállított mű tanúsítja, hanem azok a hosszú távú baráti-szakmai kapcsolatok is amelyek a különböző nemzetiségű hallgatók és tanárok között szövődnek.

A Mapping the Local kurzus egyik csoportjának vázlatja a közös munkához
© Fotó: Harle Fanny, 2012

KuplungDot –
A Site Specific Interventions kurzus kiállítása a Kuplungban, 2006

Street Marking Tours a Mapping the Local és a Site Specific Interventions kurzus résztvevőivel, 2012
(Túravezetők: Kotun Viktor és Ruszty László)

Az IP szervezésével párhuzamosan vetődött fel bennünk az MKE-n zajló oktatás *nemzetköziesítésének* gondolata, amelyet első sorban az itt tanuló vendéghallgatók integrációján keresztül láttunk megvalósíthatónak. E kezdeményezésben csatlakozott hozzánk KÉKESI ZOLTÁN (KET – Képzőművészet-elmélet Tanszék), és 2011-ben, Allan Siegelrel egyidőben közösen elindítottuk az MKE első rendszeres és az oktatási hálóba integrált angol nyelvű kurzusait (*Site specific interventions, Mapping the local*), amelyben külföldi és magyar hallgatók együtt vesznek részt. Az utóbbit a gyakorlat és elmélet organikus ötvözése érdekében nemcsak művész-, hanem KET-es hallgatók felé is megnyitottuk. E kurzusok során kirándulások és neves magyar művészek előadásai mellett a résztvevők olyan feladatokat kapnak, amelyek megoldása kis, nyelvi vegyes csoportokban történik, az elkészülő művek pedig sok esetben értelmező módon reagálnak a magyarországi kulturális jelen kérdéseire. E kurzusok eredményeként létrejött művekből eddig három kiállítás valósult meg.

A nemzetköziesítés folyamatának továbbgondolásaként 2012 tavaszán további tanszékek bevonásával kidolgoztuk a *Transpraxis – International Center for Art and Theory* nevű egyetemi központ koncepcióját, amelyet az MKE szenátusa 2012-ben elfogadott. Az intézményi szerkezetbe egyelőre technikailag beilleszthetetlen központ főbb célkitűzései: a gyakorlati és elméleti oktatás ötvözése, a magyar és külföldi hallgatók szakmai és kulturális kommunikációjának elősegítése, valamint a külföldi, főként európai egyetemekkel való együttműködés támogatása.

Az egyetemi oktatás 2010-től fokozatosan romló finanszírozási helyzete az MKE-n is felvetette a nemzetközi oktatási piacra történő kilépés lehetőségét, amelynek megvalósítási módjait az egyetem napjainkban is keresi. Miközben e folyamat sikere a gazdasági működőképesség megőrzésének – úgy tűnik – egyre inkább elengedhetetlen feltételévé válik, fontos megjegyezni, hogy a *Transpraxis* nem a piaci alapokra helyezett nemzetközi stratégiában gondolkodik, mivel az technikai okoknál fogva a magyar és nemzetközi hallgatók elkülönített oktatásához vezet. Ezáltal pedig az általunk legfonto-

Az IP-2013 stuttgarti kiállításának részlete
© Fotó: Bogdan Achimescu

sabbnak tartott cél hiúsulna meg: a magyar hallgatók nemzetközi, kiváltképpen európai tapasztalatainak és perspektíváinak bővítése, ami véleményünk szerint a hazai kortárs képzőművészet, tágabb értelemben pedig a magyar kultúra túlélési feltétele. Annál is inkább, mivel a kortárs művészet oktatása elválaszthatatlan a nemzetköziség fogalmától, Stilinovič mondatát parafrazálva: *A Hungarian Artist, Who Cannot Speak English, is No Hungarian.*

Az Erasmus IP egyik csoportjának az *Occupy London* mozgalomra reflektáló köztéri beavatkozása
(London, 2011)

i n s i d e e x p r e s s

Fiatal
Képzőművészek
Stúdiója
Egyesület

studio.c3.hu

Az Erasmus IP *Culture Hacking* csoportjának intervenciója
a Stuttgart 21 egyik tüntetésén (Stuttgart, 2011)

_010

BADA EMŐKE

Alter ego, 2010

fotó, 3 részes sorozat, 2. és 3. kép

24×36 cm

HELYESBÍTÉS:

A Balkon 2013/4. számában a 4. oldalon
szereplő képaláírás helyesen:

SCHAÁR ERZSÉBET

Utca, 1975, Kunstmuseum, Luzern

(Magyar Nemzeti Galéria Adattára: 22276/1985.)

kockázati tényező

INTERMÉDIA 2.0

2013. június 23 – szeptember 15.
MODEM • Debrecen, Baltazár Dezső tér 1.

Kockázati tényező
Intermédia 2.0

Kurátorok: Kékesi Zoltán és KissPál Szabolcs

Az Intermédia szak hivatalosan húsz évvel ezelőtt indult a Magyar Képzőművészeti Egyetemen, az első olyan egyetemi szakként, amelynek célja a művészképzés kiterjesztése volt olyan műformák és művészeti technikák felé, amelyek a huszadik századi képzőművészetben jelentek meg először. Az első diplomaév (1998) óta végzett száznál több hallgató közül számosan a hazai és nemzetközi kortárs képzőművészet aktív, meghatározó szereplőivé váltak, Csörgő Attilától és Szegedy-Maszák Zoltántól El-Hassan Rózáig, Erhardt Miklóstól Gróf Ferencig, Németh Hajnaltól Katarina Šević-ig, Kaszás Tamástól Mécs Miklósig, Horváth Tibortól Szilágyi Kornélig – és a lista még folytatható volna. A tanszék indulásának évfordulójára rendezett kiállítás és a földszinti projektterben megvalósuló közösségi projektek egykori és jelenlegi hallgatók művein keresztül kívánják feldolgozni és bemutatni az Intermédia szellemiségét, valamint a története során megformálódó művészeti gyakorlatok különféle irányait.

A *Kockázati tényező – Intermédia 2.0* célja annak a feltérképezése, hogy a bemutatott művészeti pozíciókon keresztül a művészet – legtágabban értett – politikumának milyen formái rajzolódnak ki. A kiállított művek közös kérdése, hogy miként értelmezi újra a művész saját közösségi felelősségét és társadalmi szerepét, viszonyát a nyilvánossághoz, valamint tevékenységének közvetítő médiumát.